

Ικαριακά και Φουρνιώτικα Νέα

Ηλεκτρονική έκδοση αναπτυξιακού χαρακτήρα της Επαρχίας Ικαρίας

εκδότης: [Ηλίας Γιαννίρης](#)

Νέα Περίοδος **Τεύχος 1**, Φεβρουάριος-Μάρτιος 2006

Θεματικό τεύχος: ΙΣΤΟΡΙΑ-ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Περιεχόμενα

[Σημείωμα του εκδότη Ηλία Γιαννίρη](#)

[Αλήθεια: τι ξέρουμε για τα θαλάσσια σεισμικά κύματα - tsunamis;](#)

[Ικαρία: Το μέτρο της ψυχής μας-Οδηγίες προς τους επισκέπτες της Ικαρίας](#)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ-ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

[Το κρασί και τα αμπέλια των αρχαίων Ικαρίων-Μια σπουδαία ιστορία που δεν γράφτηκε ακόμη](#)

[Ο Πράμνειος Οίνος και ο θεός Διόνυσος](#)

[Κυκεώνας: Το Ικαριακό «κοκτέιλ»](#)

[Το Πράμνιο ... Δαιμόνιο](#)

[Πού ήταν άραγε τα αμπέλια του Πράμνειου Οίνου;](#)

[Μια Ιστορία που δεν έχει γραφτεί ακόμη](#)

[Βρέθηκε παλαιοανθρωπολογικό εύρημα στην Ικαρία πέντε εκατομμυρίων ετών!!!](#)

[Η μυθολογία ως ιστορία: Αρχαιολόγοι ανακάλυψαν τον τάφο του ...Οδυσσέα!](#)

[\(στα αγγλικά\) Archeologists make historic discovery, Saturday, August 27, 2005, The Madera Tribune](#)

Σας συστήνουμε: [Ιστοσελίδα με ενδιαφέρον χρονολόγιο για την αρχαιότητα](#)

Φεβρουάριος 2001-Φεβρουάριος 2006. Μετά από 5 χρόνια απουσίας στα Ικαριακά δρώμενα, επανέρχομαι με αυτή την προσωπική ιστοσελίδα, με τη μορφή ηλεκτρονικού περιοδικού.

Το υλικό που έχει σωρευτεί είναι τεράστιο. Το ενδιαφέρον για την ιστοσελίδα είναι επίσης μεγάλο. Μπορεί να σημειώθηκε κάμψη του ενδιαφέροντος για την ιστοσελίδα το 2001, όταν σταμάτησε η έκδοση του Περιοδικού ΙΚΑΡΙΑΚΑ ΚΑΙ ΦΟΥΡΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ, παρατηρήθηκε όμως στα επόμενα χρόνια μια σταδιακή ανάκαμψη του ενδιαφέροντος και μια σταδιακή αύξηση των επισκεπτών.

Βρέθηκα σε αμηχανία. Επρόκειτο μάλλον για τη νεότερη γενιά που είναι «αντερνετική» και ψάχνει. Ψάχνοντας, φαίνεται ότι έπεφτε στην ιστοσελίδα μου. Ορισμένοι ήρθαν και σε επικοινωνία μαζί μου. Ζητούσαν στοιχεία, πληροφορίες, συνεργασίες.

Έτσι πείστηκα να ξαναασχοληθώ με τα Ικαριακά δρώμενα. Σιωπηλά, πειθόμενος από τη «νεολαία» που βουβά ψάχνει, αναζητά, διψά και κυρίως ανησυχεί για την Καριωτοσύνη της ίδιας της Ικαρίας.

Το πρώτο τεύχος της ηλεκτρονικής έκδοσης περιλαμβάνει ένα αφιέρωμα στην Ιστορία και τη Μυθολογία της Ικαρίας. Εύχομαι να σας αρέσει.

Η επόμενη έκδοση (Απρίλιος-Μάιος 2006) θα είναι αφιερωμένη στην εργασία-ανεργία.

Μη διστάσετε να επικοινωνήσετε μαζί μου.

Επίσης, κάθε αναδημοσίευση είναι επιθυμητή υπό δύο όρους: να μην χρησιμοποιηθεί για αποκομιδή ιδιωτικού οφέλους και να αναφέρεται ως αναδημοσίευση με σαφή αναφορά στην πηγή www.asda.gr/ikariaka και στον συγγραφέα (αν υπάρχει) του κάθε άρθρου.

Ηλίας Γιαννίρης igiann@tee.gr

Του Ηλία Γιαννίρη (Δρ Πολεοδόμου-Χωροτάκτη)

Έχω στα χέρια μου ένα βιβλίο του 1973 με τίτλο "**Tsunamis της Ανατολικής Μεσογείου από της αρχαιότητας μέχρι σήμερα**" γραμμένο από τον Ι.Α. Αντωνόπουλο, Δρ Μηχανικό ΕΜΠ-DIC.

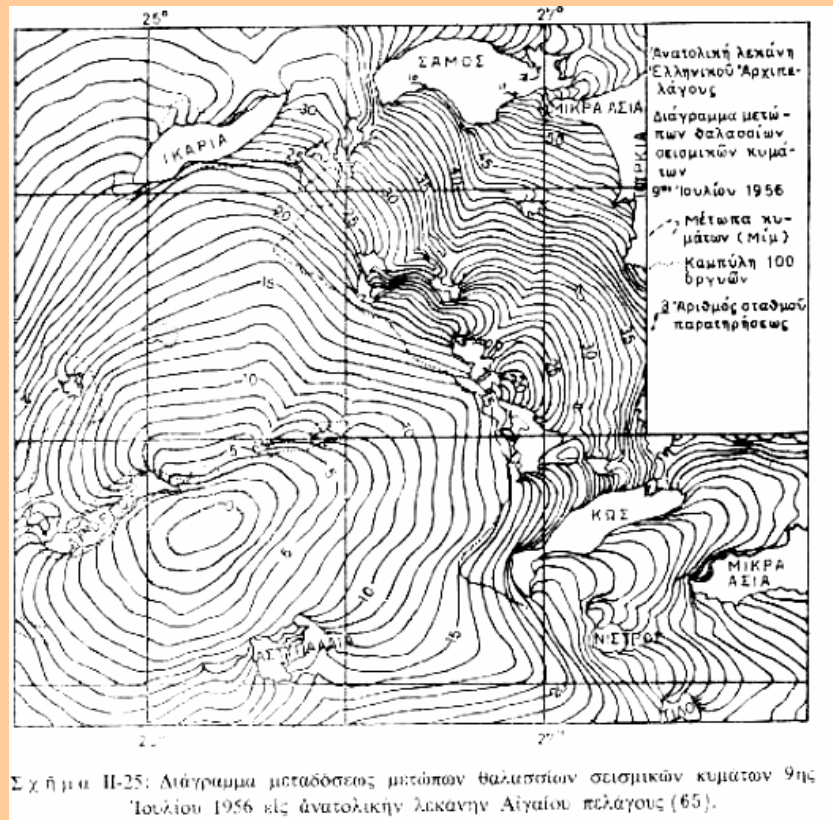
Θαλάσσια σεισμικά κύματα πάντοτε υπήρχαν στην περιοχή μας. Από αυτό το βιβλίο θα σταχυολογήσω μερικά ιστορικά παραδείγματα Tsunamis, αρκετά από τα οποία έπληξαν και τα νησιά Σάμος, Ικαρία και Φούρνοι. Άλλωστε ο χάρτης που παρουσίασε ο σεισμολόγος κ. Παπαζάχος έχει την περιοχή μας σε υψηλή επικινδυνότητα, γεγονός που κάνει αναγκαία την ενημέρωσή μας για το φαινόμενο αυτό στο Αιγαίο και τι μπορεί να συμβεί στο μέλλον. Βέβαια, τα μεγάλα Tsunamis, σαν το πρόσφατο στον Ινδικό Ωκεανό, μπορεί εδώ στην Ανατολική Μεσόγειο να είναι σπάνια, μικρότερα όμως tsunamis έχει υπολογιστεί ότι εμφανίζονται στην περιοχή μας ένα περίπου ανά τρία έτη.

Μια καταγραφή των tsunamis στην περιοχή μας

1. Έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας, μεταξύ 1510-1310 π.Χ. Διάφοροι ερευνητές πιστεύουν ότι από μια σειρά βίαιων σεισμών και από τα επακόλουθα tsunamis φέρεται να καταστράφηκε ο Κρητο-Μινωϊκός πολιτισμός. Με την τρομερή έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας εξαφανίστηκε η νήσος Στρογγύλη (επιφάνειας 83 τ. χλμ) και στη θέση της σχηματίστηκε κρατήρας βάθους 300-400 μέτρων. Το γεγονός ήταν τόσο σφοδρό που συνδέθηκε με τη χαμένη Ατλαντίδα, τον κατακλυσμό του Δευκαλίωνα και την έξοδο των Εβραίων από την Αίγυπτο. Είχε προηγηθεί άλλη μια έκρηξη του ηφαιστείου της Θήρας κατά την εποχή του Χαλκού που πιθανόν να συνδέεται με την καταστροφή του προϋπάρχοντος Κυκλαδίτικου πολιτισμού. Στο νομό μας τα κύματα πρέπει να είχαν ύψος 12 μέτρα και ταχύτητα 200 χλμ/ώρα, όσα υπολογίζονται και για την Κρήτη, γιατί ισαπέχουμε από τη Θήρα. Η ηφαιστειακή τέφρα που είχε κατεύθυνση νοτιοανατολική πρέπει να κάλυψε λίγο και την περιοχή μας, όπως και η ελαφρόπετρα που εκλύθηκε. Είναι γνωστό ότι η ηφαιστειακή τέφρα ακόμη και πάχους λίγων εκατοστών είναι αρκετή για να αχρηστευτούν οι καλλιέργειες για μια περίπου 10ετία, και κάτι τέτοιο φαίνεται ότι συνέβη στην Κρήτη και ίσως και στην περιοχή μας.
2. 426 π.Χ. Ευβοϊκός και Μαλλιακός κόλπος. Τα θαλάσσια σεισμικά κύματα που εκλύθηκαν φαίνεται ότι δεν προωθήθηκαν πέραν της Σκοπέλου.
3. 330 π.Χ. Λήμνος Από τη βύθιση (;) της νήσου Χρύσης πρέπει να προκλήθηκε τεράστιο θαλάσσιο σεισμικό κύμα.
4. 222 π.Χ. και 142 μ.Χ. Ρόδος Η πόλη της Ρόδου καταστρέφεται από σεισμό. Το 222 π.Χ. κατέπεσαν ο Κολοσσός της Ρόδου και τα τείχη της πόλης. Δεν είναι γνωστό αν το 222 π.Χ. προκλήθηκε tsunami. Ωστόσο είναι γνωστό ότι δημιουργήθηκε το 142 μ.Χ.
5. 46 μ.Χ. και 62 μ.Χ. Νότια Κρήτη. Συγκεχυμένες πληροφορίες για σεισμικότητα που συνδέεται από τις πηγές με σεισμό στη Σαντορίνη, με θαλάσσια σεισμικά κύματα και με την ανάδυση και επαναβύθιση νήσου μεταξύ Θήρας και Κρήτης. Κατά το tsunami, η θάλασσα στα Λεβενά της Κρήτης υποχώρησε κατά ένα μίλι. Η τεράστια ποσότητα ηφαιστειακής ελαφρόπετρας από τη Θήρα επιπλέουσα έφτασε μέχρι της Μ. Ασίας, της Λέσβου και της Μακεδονίας.
6. 142 μ.Χ. Ρόδος. Θίγονται οι περιοχές Κως, Σέριφος, Σύμη και η πόλη Στρατονίκαια της Καρίας, ενώ η Ρόδος αναφέρεται ότι κατεστράφη όχι τόσο από το σεισμό όσο από επακόλουθο θαλάσσιο κύμα.
7. 262 μ.Χ. Νότιες ακτές Μικράς Ασίας (;) Πληροφορίες αναφέρουν ότι τα θαλάσσια ύδατα εισχώρησαν στην ξηρά και παρέσυραν πολλές πόλεις, δεν είναι βέβαιο όμως ότι αυτό συνέβη στην Μ. Ασία.

8. 21 Ιουλίου 365 μ.Χ. Μετά από σεισμό στην χερσαία Ελλάδα ή ίσως μεταξύ Κρήτης και Πελοποννήσου ακολούθησε καταστρεπτικό θαλάσσιο κύμα. Χιλιάδες ατόμων πνίγηκαν και πολλές πόλεις ισοπεδώθηκαν στις ακτές της Κρήτης, Πελοποννήσου, Βοιωτίας, μέχρι και την Μικρά Ασία, την Αλεξάνδρεια και τη Σικελία. Στην Αλεξάνδρεια παρέσυρε πλοία υπεράνω των μεγάλων τειχών και άλλα έπεσαν σε οικίες μέχρι και σε βάθος δυο μιλίων από την ακτή.
9. 551 μ.Χ Μεγάλη σεισμική δραστηριότητα αναφέρεται στο Μαλλιικό κόλπο αλλά και στη Μ. Ανατολή και την Μ. Ασία συνοδευόμενη από θαλάσσια κύματα.
10. 15 Αυγούστου 554 μ.Χ., νοτιοδυτικές ακτές Μ. Ασίας, Κως και Σποράδες νήσοι. Σεισμική δραστηριότητα και θαλάσσια κύματα καταστρέφουν τις Τράλλεις (Αϊδίνι), την Κω, τη Νικομήδεια και την Αντιόχεια. Η δόνηση έγινε αισθητή έως την Κωνσταντινούπολη και τη Μ. Ανατολή. Το κύμα στη Μ. Ασία εισχώρησε πάνω από ένα μίλι.
11. Έτος 1303, Κρήτη, Ρόδος, Ν.Δ. Πελοπόννησος, Αιγυπτιακές ακτές και Αδριατική θάλασσα. Υπάρχουν αρκετές περιγραφές τουλάχιστον δυο σεισμικών δονήσεων μεγάλου μεγέθους (που έγιναν αισθητές μέχρι τη Βενετία και την Κωνσταντινούπολη) και των θαλάσσιων κυμάτων που ακολούθησαν. Η πόλη Κάνδια (Ηράκλειο) καταστράφηκε και επλήγησαν η Μεθώνη, η Κορώνη.
12. 20 Μαρτίου 1389, Χίος. Ισχυρός σεισμός ακολουθείται από θαλάσσιο κύμα. Ο σεισμός και το tsunami έγιναν αισθητά στη Σμύρνη και στη Φώκαια.
13. 1481, Ρόδος. Δεκάμηνη σεισμική δραστηριότητα προκάλεσε τουλάχιστο ένα tsunami που έπληξε την πόλη.
14. 1494, 1408, 1612 και 1629, Χανιά, Ηράκλειο, Β. ακτές της Κρήτης και Κύθηρα αντίστοιχα. Σεισμικές δονήσεις με επακόλουθα θαλάσσια κύματα.
15. 1650, Θήρα, Πάτμος, Ίος, Σίκινος, Κέα, Κρήτη. Τρίμηνη σεισμική δραστηριότητα και θαλάσσια ηφαιστειακή έκρηξη 6,5 χιλιόμετρα βορειοανατολικά της Θήρας δημιούργησαν νησί που διαβρώθηκε και σήμερα είναι ύφαλος (λέγεται Κολούμπο) και τεράστια θαλάσσια κύματα έπληξαν τις ακτές πολλών νησιών του Αιγαίου ιδιαίτερα την 29^η Σεπτεμβρίου. Στη Θήρα τα νερά εισχώρησαν σε βάθος 3,5 χιλιόμετρα ενώ κατά την υποχώρηση της θάλασσας αποκαλύφθηκαν προσωρινά τα ερείπια δυο βυθισμένων αρχαίων οικισμών (Καμάρι και Περίσσα). Στην δυτική Πάτμο το κύμα έφτασε σε ύψος 30 μέτρα και στην ανατολική 27 μέτρα. Στην Ίο (37 χλμ μακριά) το κύμα έφτασε στα 18 μέτρα. Ο ήχος της έκρηξης ακούστηκε στη Χίο (224 χλμ μακριά) και προκλήθηκαν καταστροφές πλοίων στην Κρήτη και στην Κέα. Ηφαιστειακή τέφρα μεταφέρθηκε μέχρι τη Μ. Ασία όπου κάλυψε με ένα λεπτό στρώμα τα φύλλα των δέντρων.
16. 1667 Μ. Ασία-Σμύρνη, 1672 Σαντορίνη και 1688 Μ. Ασία-Σμύρνη. Σεισμοί και tsunamis τουλάχιστον το 1672.
17. 1851 Χάλκη-Ρόδος, 1852 Μ. Ασία-Σμύρνη, και 1856 Ανατολικές Σποράδες-Χίος. Σεισμική δραστηριότητα. Δεν είναι γνωστό αν προκλήθηκαν θαλάσσια κύματα.
18. 1866 Χίος, 1867 Γύθειο-Κρήτη-Σύρος-Ιόνιο-Ν. Α. ακτές Ιταλίας και 1886 Μεσσηνία-Πύλος-Μ. Ασία-Σμύρνη. Σεισμική δραστηριότητα. Δεν είναι γνωστό αν προκλήθηκαν θαλάσσια κύματα.
19. 1928 Μ. Ασία-Σμύρνη και το ίδιο έτος Ελληνικό Αρχιπέλαγος (Πειραιάς-Χαλκίδα-Ναύπλιο-Αλεξανδρούπολη-Χανιά-Κάρυστος). Σεισμική δραστηριότητα. Δεν είναι γνωστό αν προκλήθηκαν θαλάσσια κύματα. Υπάρχουν ενδείξεις για ύψος κύματος στην Αλεξανδρούπολη 0,60 μέτρα και στην Κρήτη 2,10 μέτρα.
20. 9 Ιουλίου 1956, Αμοργός. Υποθαλάσσιος σεισμός που προκάλεσε υποθαλάσσιες κατολισθήσεις και tsunami: Αμοργός (ύψος κύματος 30 μέτρα), Αστυπάλεια (21 μ.), Φολέγανδρος (10 μ.), Πάτμος (4 μ.), Κάλυμνος (3,6 μ.), Κρήτη (3 μ.), Τήνος (2,7 μ.). Είναι το πιο πρόσφατο αξιόλογο περιστατικό με λεπτομερείς περιγραφές, φωτογραφίες και διαγράμματα παλιρροιογράφων.

Η περιοχή που προσεβλήθη από τα κύματα ήταν περίπου 40.000 τετραγωνικά μίλια και η ταραχή της θάλασσας κράτησε 24 ώρες. Στα κοντινά νησιά αρχικά η θάλασσα υποχώρησε (έως και 200 μέτρα στην Κάλυμνο, 100 στην Αστυπάλαια και Πάτμο) για αρκετά λεπτά (5 λεπτά στην Κάλυμνο) και ύστερα ακολούθησαν τρία κύματα με το τρίτο κύμα να είναι και το μεγαλύτερο που κατέκλυσε τη στεριά σε μεγάλο βάθος (ως και 200 μέτρα στην Κάλυμνο, 400 μέτρα στην Αστυπάλαια). Η ταχύτητα του κύματος υπολογίστηκε στην

Αστυπάλαια σε 20 χιλιόμετρα την ώρα και στο Ρέθυμνο σε 12. Στην Κάλυμνο πνίγηκαν 3 άτομα και σε όλα τα γύρω νησιά καταστράφηκαν δεκάδες βάρκες και μερικά μεγάλα ιστιοφόρα, καταστράφηκαν κρηπιδώματα, πνίγηκαν δεκάδες ζώα, παρασύρθηκαν εμπορεύματα, πλημμύρισαν σίτια ενώ το θαλασσινό νερό αχρήστεψε για χρόνια την καλλιεργούμενη γη σε αρκετά νησιά.

"Εις Ικαρίαν (Άγιος Κήρυκος) το κύμα έφτασεν εις ύψος 0,80-1,00 μ. Κατά δημοσιογραφικά πληροφορίας, το κύμα προξένησε μερικάς ζημίας εις ξύλινας αποβάθρας του λιμένος. Περίοδος κύματος 5 λεπτά".

Από πληροφορίες του γράφοντα που δόθηκαν από αυτόπτη μάρτυρα (Νίκος Πάσχαρης) που εκείνη τη μέρα δούλευε σε ένα ασβεστοκάμινο στην παραλία του Λειβαδιού (Χρυσόστομος) "Ξαφνικά έφυγε η θάλασσα και φάνηκε ο πάτος τα ψάρια τα φύκια. Έγινε στεριά. Μετά από ένα-δυο λεπτά ήρθε το κύμα και πλημμύρισε τα πάντα. Μια βάρκα την γκρέμισε στην ακτή. Είπαμε "πάμε να φύγουμε". Και φύγαμε".

Είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον ότι πλήγηκε τόσο η Νότια πλευρά του νησιού (που είναι απόκρημνη) όσο και η Βόρεια. Το φαινόμενο αυτό είναι γνωστό και κανείς άνθρωπος που βρίσκεται στην παράκτια ζώνη δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι είναι ασφαλής. Δεν υπάρχουν μαρτυρίες για τη Σάμο και τους Φούρνους. Πάντως, όπως φαίνεται και από το χάρτη οι Φούρνοι πρέπει να είχαν την ίδια τύχη με την Ικαρία ενώ στη Σάμο το φαινόμενο πρέπει να ήταν ηπιότερο.

Της θάλασσας βαστώ κακιά ...

Από την παραπάνω παρουσίαση προκύπτουν σημαντικά συμπεράσματα:

1. Οι σεισμοί και τα θαλάσσια κύματα παίζουν ιστορικό ρόλο στην Ανατολική Μεσόγειο και δεν είναι σπάνια ή μεμονωμένα συμβάντα. Η ακμή και παρακμή των πόλεων αλλά και ολόκληρων πολιτισμών εξαρτάται από αυτά τα φυσικά φαινόμενα. Στην Σάμο και στην Ικαρία η έντονη παρουσία στους μυθικούς και ιστορικούς χρόνους μπορεί να ανακόπηκε και

από τέτοια φαινόμενα. Ενδιαφέρον θα είχε μια τέτοια ματιά στην αποσάθρωση της άλλοτε κραταιάς Τυραννίας της Σάμου καθώς και στην ερήμωσή της κατά το Μεσαίωνα.

2. Στην Ικαρία με τις βυθισμένες πόλεις (Θέρμα, Οινόη, Δράκανο) ίσως με τέτοια φαινόμενα μπορεί να εξηγηθεί, μαζί με την κατάρρευση των εμπορικών δικτύων της αρχαιότητας, η απόσυρση των κατοίκων στα ενδότερα και η δημιουργία ενός μοναδικού πολιτισμικού φαινομένου που επιβιώνει μέχρι σήμερα. Οι μετέπειτα εποχές της πειρατείας (από τη ρωμαϊκή εποχή μέχρι τον 17^ο αιώνα) δεν επέτρεψαν παρά μόλις τον 20ο αιώνα την επανάκαμψη των ντόπιων στην παράκτια ζώνη.
3. Οι Φούρνοι, το κεντρικό σκλαβοπάζαρο της ανατολικής μεσογείου κατά την αρχαιότητα και σημαντικός τόπος παράκτιας εξόρυξης θα είχαν πολλά να διηγηθούν για τέτοια φαινόμενα αν υπήρχαν μαρτυρίες. Η έρευνα για αποκάλυψη τέτοιων συσχετισμών δεν είναι πολυτέλεια.
4. Οι πεδινές παράκτιες περιοχές του Νομού μας (Αλυκές, Μαραθόκαμπος, Πυθαγόρειο, Φούρνοι, Φάρος, Μεσαχτή, Καρκινάγρι) όλοι οι παράκτιοι οικισμοί και όλες οι λιμενικές εγκαταστάσεις (λιμάνια και ψαροκαταφύγια) μπορούν ανά πάσα στιγμή να πάθουν σημαντικές ζημιές από ένα θαλάσσιο κύμα μέτριας σφοδρότητας.
5. Η προστασία της παράκτιας ζώνης είναι σύγχρονη ανάγκη που αποκτά μια σημαντική συνηγορία υπέρ της προστασίας της με το φαινόμενο των θαλάσσιων κυμάτων.
6. Αν λάβουμε υπόψη μας ότι ένα Tsunami μπορεί να οφείλεται όχι μόνο σε σεισμό αλλά και σε υποβρύχια κατολίσθηση, και ξέροντας ότι το φαινόμενο της αυξανόμενης διάβρωσης των εδαφών στα νησιά μας συσσωρεύει όλο και περισσότερες φερτές ύλες στο βυθό της θάλασσας, τότε θα πρέπει να γίνουμε σοφότεροι στο πώς να χρησιμοποιούμε τη γη αυξάνοντας αν είναι δυνατό την προστατευτική δύναμη της φύσης.

Ας κοιταχτούμε και ας μην εθελotuφλούμε. Ας κάνουμε ότι μπορούμε. Μπορούμε να ζούμε και χωρίς να αγνοούμε τις φυσικές δυνάμεις ή να καταστρέφουμε τις αναπτυξιακές δυνατότητες που έχουμε. Αρκεί να ξέρουμε και να ομνοούμε.

[Επιστροφή στην αρχή](#)

Ικαρία: Το μέτρο της ψυχής μας-

Οδηγίες προς τους επισκέπτες της Ικαρίας

Του Ηλία Γιαννίρη (igiann@tee.gr) Σεπτέμβριος 2003

Αν κανείς κάποια στιγμή στη ζωή του αισθανθεί την ανάγκη να μετρήσει την ψυχή του, υπάρχει τρόπος και ταυτόχρονα ο κατάλληλος τόπος: Η Ικαρία.

Ας το ξεκαθαρίσουμε από την αρχή: Η Ικαρία δεν είναι για προγραμματισμένους ανθρώπους. Δεν είναι σίγουρα για οικογενειάρχες που έχουν μάθει τα παιδιά τους να κολυμπούν αμέριμνα σε κλειστές θάλασσες και αβαθή νερά. Δεν είναι για γιάπηδες και για επιδειξιμανείς νεόπλουτους.

Η Ικαρία (Νικαριά για τους ντόπιους) είναι για ανθρώπους κάθε ηλικίας που θέλουν να βρεθούν σε ένα μέρος πανέμορφο που είναι στενά δεμένο με τους ανθρώπους του και τον τρόπο ζωής τους. Δεν είναι τόπος με έκδηλη αλλά με κρυμμένη ομορφιά, που για να την ανακαλύψεις πρέπει να κάνεις παρέα με τους ίδιους τους κατοίκους του.

Όσοι έχουν επισκεφτεί την Ικαρία και τους έχει αρέσει (δηλαδή δεν έχουν φύγει την άλλη μέρα αλλά ευχαριστήθηκαν και θέλουν να ξαναπάνε) φέρουν ο καθένας τη δική του βιωματική Ικαρία, και αισθάνονται ότι υπάρχουν και άλλα που δεν έχουν ζήσει.

Ας μη μιλήσουμε για τους ίδιους τους Καριώτες και τις Καριωτίνες, που είναι τρελαμένοι με το νησί τους ακόμη κι αν απλώς κατάγονται από το νησί και έχουν ζήσει στην Αθήνα ή όπου αλλού στον κόσμο.

Μάλιστα, χαριτολογώντας οι Καριώτες, αν φας, πεις και χορέψεις μαζί τους και σε αισθανθούν δικό τους, θα 'ρθει η ώρα που θα σε συμβουλέψουν τι να λες όταν γυρίσεις στον τόπο σου: Να μην λες ότι είναι ωραία στη Νικαριά αλλά αντίθετα ότι έχει φίδια, σκορπιούς, ποντίκια και ...κακές θάλασσες, για να μην πλακώσουν πολλοί και χάσουν οι ίδιοι οι Καριώτες το ίδιο τους το νησί από τους πολλούς ξένους.

Οδηγίες προσαρμογής και καλής συμπεριφοράς

1. Μόλις πατήσεις στο νησί εξαφάνισε το ρολόι σου.
2. Ακολούθησε το ρυθμό των ντόπιων: Το πρωινό ξύπνημα είναι κατά τις 11:00 (το νωρίτερο).
3. Ξέχνα τα πρέπει, βρες το βιολογικό σου ρυθμό και συντονίσου: Όταν πεινάσεις αναζήτησε φαγητό. Όταν νυστάξεις και δεν είναι οι μικρές ώρες πάρε έναν υπνάκο. Όταν πεθυμήσεις τη θάλασσα κολύμπα.
4. Όταν είσαι με καλή παρέα δώσε της χρόνο. Μη σηκωθείς γιατί "πρέπει" να κάνεις κάτι. Οι παρέες στη Νικαριά ωριμάζουν ώρα με την ώρα και είναι σπουδαίο να ανοίγουν οι καρδιές

και η φαντασία. Αν πρέπει οπωσδήποτε να φύγεις μην το κάνεις άξαφνα. Προετοίμασε το έδαφος δυσανασχετώντας ότι πρέπει να φύγεις σε λιγάκι.

5. Μάθε το νόημα μερικών λέξεων. Π.χ. "ξένος" είναι κάθε μη Καριώτης. Ένας Καλαματιανός, ένας Σαμιώτης και ένας Ολλανδός είναι το ίδιο "ξένοι" για τους ντόπιους. Η μόνη διάκριση γίνεται για τους Φουρνιώτες, δηλαδή τους κατοίκους των νησιών "Φούρνοι" απέναντι από την Ικαρία, που τους αποκαλούν ... "νησιώτες" (!). Ωστόσο, το να είσαι "ξένος" δεν σημαίνει καθόλου ότι οι ντόπιοι θα είναι εχθρικοί μαζί σου. Το αντίθετο μάλιστα, επειδή είσαι ταξιδιώτης θα σε περιποιηθούν.
6. Όταν είσαι με παρέα μην κάθεσαι βουβός. Αφηγήσου κάτι, δείξε το χιούμορ σου, συζήτησε. Οι Καριώτες λατρεύουν τις ιστορίες, ιδιαίτερα αν κρύβουν κάποιο νόημα που θες να μεταδώσεις.
7. Να ξέρεις ότι οι Καριώτες πειράζουν συνεχώς ο ένας τον άλλον αλλά ποτέ δεν βρίζουν, δεν προσβάλλουν τον άλλο, δεν υποτιμούν αλλά αντίθετα δέχονται την προσωπικότητα του άλλου. Γι αυτό ποτέ μην κάνεις χοντρά καλαμπούρια ή κοροϊδίες.
8. Κάνε παρέα με όλους. Όλοι κάτι έχουν να πουν που κρύβει ένα νόημα, αλλά και είναι διαθέσιμοι να ακούσουν μια καλή εμπειρία, ένα αστείο γεγονός, κάτι παράξενο και εντυπωσιακό.
9. Μην κολλήσεις στις παραλίες. Ανέβα μονοπάτια, βγες σε βουνοκορφές, ανακάλυψε χωριά, περπάτησε, αισθάνσου, μύρισε. Υπάρχει μεγάλη εναλλαγή τοπίου, πολλά νερά και εξαιρετα βότανα. Μην ξεχνάς ότι η ορεινή Ικαρία είναι η αυθεντική Ικαρία.
10. Οι Καριώτες πηγαίνουν εύκολα στα δικαστήρια για μισό τετραγωνικό χωραφιού. Και αυτό γιατί η γεωργική γη είναι λίγη και πάντα σε πεζούλες-αναβαθμούς. Δεν υπάρχει κάποια πεδινή περιοχή στο νησί. Ωστόσο δεν θα συζητήσουν ποτέ τις αντιδικίες τους και τα παράπονά τους δημόσια.
11. Πρόσεχε τις θάλασσες. Το Ικάριο πέλαγος έχει μεγάλους κυματισμούς που δημιουργούν ρεύμα προς τα μέσα. Όταν έχει κύμα φόρα πάντα βατραχοπέδιλα. Αν έχεις ιστιοσανίδα πρόσεχε. Αν πηγαίνεις για ψάρεμα με βάρκα ή σκάφος ακολούθα τους ντόπιους. Γενικά το καλοκαίρι με τα μελτέμια να ξέρεις ότι το βόρειο μέρος έχει κύμα και το νότιο πολύ αέρα.
12. Στο τοπικό σύστημα αξιών ο "επιούσιος άρτος", το κρασί και η παρέα ιεραρχούνται πρώτα. Τελευταία έρχονται η δουλειά, και το "πρέπει". Υπάρχει μια τοπική κατάρα: "Α! που να 'χεις το ανάγκασμα", δηλαδή "σε καταριέμαι να βρεθείς σε ανάγκη, σε κατάσταση να αναγκαστείς να κάνεις κάτι". Αυτό είναι ό,τι χειρότερο για τους Καριώτες. Αν ακούσεις κάποιον ντόπιο να λει μέσα από τα δόντια του "α-να-γκασμά" να ξέρεις ότι τα πράγματα είναι σοβαρά.
13. Οι Καριώτες είναι από τη φύση τους αντιεξουσιαστές γιατί επί αιώνες τα κατάφερναν μόνοι τους χωρίς τουρκοκρατία, γενοβέζους, πειρατές, κλπ συστήματα εξουσίας. Αποφεύγουν τις σχέσεις με την αστυνομία, την εφορία, το λιμεναρχείο και γενικά τις κρατικές υπηρεσίες, και

τα μόνα που θέλουν σήμερα είναι λιμάνια, σχολεία και καλό νοσοκομείο. Γι' αυτό ορισμένοι μπορεί ακόμη και να κρυφογελούν με τη 17N. Κατάλαβέ τους αλλά μην ανοίξεις συζήτηση για αυτό. Θα τους γεμίσεις καχυποψία για το άτομό σου.

14. Ενημερώσου για τα πανηγύρια, τις χοροεσπερίδες, τις εκδηλώσεις. Το καλοκαίρι γίνονται πολλά και ενδιαφέροντα γεγονότα κάθε μέρα. Το χειρότερο που μπορεί να σου συμβεί είναι να μαθαίνεις την άλλη μέρα τι καλά που πέρασαν οι άλλοι και εσύ δεν ήσουν εκεί. Όσες περιγραφές και να σου κάνουν θα ξέρεις πάντα ότι "έχασες".
15. Πάντα να αγοράζεις από τα πανηγύρια φαγητό και ποτό. Τα πανηγύρια και οι χοροεσπερίδες γίνονται για έσοδα που διατίθενται για κάποιο κοινωνικό σκοπό. Μάθε τι θα γίνουν τα κέρδη. Ευχαριστίεσαι καλύτερα το γλέντι και το χορό.
16. Σε ένα πανηγύρι υπάρχει ένα "τελετουργικό": Βρίσκεις θέση να καθίσεις με την παρέα σου, στέκεσαι στην ουρά και αγοράζεις το φαγητό και το κρασί, τρώτε και πίνετε ενώ παίζει η ορχήστρα, κι όταν "αποφάτε" και μπείτε στο κλίμα και μιλήσετε και με τους διπλανούς σας, απολαύστε την αίσθηση του πανηγυριού και όταν σας έρθει σηκωθείτε και χορέψτε. Μην μπαίνετε στο χορό μόλις φτάσετε. Αυτό δείχνει κακούς τρόπους.
17. Ο καριώτικος χορός χορεύεται κυκλικά και ο πρώτος χορευτής αφού κάνει τα τσαλίμια του μετά από λίγο δίνει τη θέση του στον επόμενο, και εκείνος στον επόμενο. Αν μαθαίνεις καριώτικο μείνε προς το τέλος του χορού και αν δεν ξέρεις καλά μην βγεις "πρώτος στο χορό" αλλά παραχώρησε τη θέση σου στον επόμενο.
18. Οι Καριώτες εκτός από το καλό κρασί ή το τσίπουρο εκτιμούν αφάνταστα και το να τραγουδάει ή να παίζει ένα μουσικό όργανο κάποιος από την παρέα. Μπορούν να καθίσουν ώρες αν βρουν τέτοια αφορμή.

Οι "γκρούβαλοι"

Υπάρχει ένας όρος που χρησιμοποιούν οι Καριώτες για να περιγράψουν τους ξένους που δεν τους ταιριάζουν: "Γκρούβαλοι". Οι γκρούβαλοι είναι κάτι σαν "αναγκαίο κακό" ή ακόμη χειρότερα σαν παράσιτα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα "γκρούβαλων": Σε ένα πανηγύρι μια ομάδα νεαρών καθόταν σε ένα πεζουλάκι και όχι σε τραπέζι. Μόλις η παρέα του κοντινού τους τραπέζιου σηκωνόταν να χορέψει αυτοί ορμούσαν στο τραπέζι και έτρωγαν τα φαγητά τους.

Συνήθως τους χαρακτηρίζουν σαν χαραμοφάηδες, σαν παιδιά που δεν έχουν δουλέψει ποτέ τους. Είναι αυτοί που κατακλέβουν τα κηπευτικά, που χοροπηδάνε στα πανηγύρια, που κοιτάνε την πάρτη τους και που κοιμούνται όπου νάσαι. Γενικά οι "γκρούβαλοι" δεν είναι κατ' ανάγκη κακοί, είναι όμως σίγουρα "βάρβαροι" και "απολίτιστοι". Οι ντόπιοι μπορούν να ξεχωρίσουν εύκολα ποιος είναι γκρούβαλος και ποιος όχι ανάλογα με την συμπεριφορά του.

Επίλογος

Ο Λάκης Λαζόπουλος χρησιμοποίησε έναν Σαλονικιό για να αποδώσει το αραλίκι και το "χαλαρά". Μάλλον Καριώτη έπρεπε να έχει επιλέξει. Αν λοιπόν βρεθείς στην Ικαρία, αισθάνσου χαλαρά και απόλαυσέ την. Χρειάζεται περίπου ένα τριήμερο για να "ξεκουρδιστείς" και να ενσωματωθείς στους τοπικούς ρυθμούς. Το σίγουρο είναι ότι στην Ικαρία θα ανακαλύψεις μια άλλη διάσταση διακοπών που δεν έχει σχέση με το καταναλωτικό πρότυπο των τουριστικών νησιών.

Τέλος, αν βρεθείς εκεί θυμήσου τα τοπικά δίστιχα που περιγράφουν άριστα τη Νικαρία:

Ωραία που 'σαι Νικαρία με τα ψηλά βουνά σου
Όμορφα τα κορίτσια σου και κρύα τα νερά σου.
Της Ικαρίας το νερό όποιος το πει παγώνει
Κι όποιος περάσει μια και δυο αγάπη στερεώνει
(από τραγούδι του γάμου)

Δώσ' του δώσ' του δώσ' του πέρα, δώσ' του φουστανιού σου αέρα
δώσ' του δώσ' του και ας πάει τούτη η γη θε να μας φαι
Τούτη η γη με τα λουλούδια τρωει νιους και κοπελούδια
Τούτη η γη που την πατούμε ούλοι μέσα θε να μπούμε
(από το τραγούδι "συμπεθέρα", που είναι και Καριώτικος χορός)

Χορεύγετε χορεύγετε παπούτσια μη λυπάστε
Κι εκείνα ξεκουράζονται την ώρα που κοιμάστε
Ελιές ελιές μαζεύγετε κουκούτσια μην πετάτε
Κορίτσια των παλληκαριώ χατίρια μη χαλάτε
(από το επιτραπέζιο τραγούδι "αμπελοκουτσούρα")

ΥΓ. Το κείμενο αυτό είχε ζητηθεί για δημοσίευση από το περιοδικό yaughting και να διαβαστεί από μη Ικάρους.

[Επιστροφή στην αρχή](#)

ΑΦΙΕΡΩΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ-ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Το κρασί και τα αμπέλια των αρχαίων Ικαρίων-Μια σπουδαία ιστορία που δεν γράφτηκε ακόμη

Ο Πράμνειος Οίνος και ο θεός Διόνυσος

Κυκεώνας: Το Ικαριακό «κοκτέιλ»

Το Πράμνιο ... Δαιμόνιο

Πού ήταν άραγε τα αμπέλια του Πράμνειου Οίνου;

Μια Ιστορία που δεν έχει γραφτεί ακόμη

Βρέθηκε παλαιοανθρωπολογικό εύρημα στην Ικαρία πέντε εκατομμυρίων ετών!!!

Η μυθολογία ως ιστορία: Αρχαιολόγοι ανακάλυψαν τον τάφο του ...Οδυσσέα!

(στα αγγλικά) Archeologists make historic discovery, Saturday, August 27, 2005, The Madera Tribune

Σας συστήνουμε: Ιστοσελίδα με ενδιαφέρον [χρονολόγιο για την αρχαιότητα](#)

Το κρασί και τα αμπέλια των αρχαίων Ικαρίων- Μια σπουδαία ιστορία που δεν γράφτηκε ακόμη

Ηλίας Γιαννίρης, Πολεοδόμος, Χωροτάκτης, Δρ. ΕΜΠ

Ο Πράμνειος¹ Οίνος και ο θεός Διόνυσος

Η Αρχαία Ικαρία ήταν παραγωγός του περίφημου Πράμνειου Οίνου². Ο Ομηρικός ύμνος εις Διόνυσον (XXXIV) μνημονεύει 6 περιοχές που αναφέρονται ως τόποι που γεννήθηκε ο Διόνυσος (Δράκανο, Ικάρου ανεμόεσσα, Νάξος, Αλφειός, Θήβα, όρος Νύσα)³. Από αυτούς οι δύο (Δράκανο Ικάρου ανεμόεσσα) είναι στην Ικαρία. Αλλά, και οι άλλοι τόποι δεν είναι άσχετοι με την Ικαρία. Αν σηματοδοτήσει κανείς στο χάρτη αυτά τα τοπωνύμια θα διαπιστώσει ότι βρίσκονται περίπου στην ίδια ευθεία. Στο θαλάσσιο δρόμο που ένωνε την Ιωνική ακτή με την Ελληνική Χερσόνησο, και που έχει την Ικαρία στο κέντρο του. Τον ίδιο αυτό δρόμο που είχαν σηματοδοτήσει και τα ιερά της Αρτέμιδας (Εφεσος, Νάξ Ικαρίας, Αμφιάρειο).

Στην Ικαρία, είναι ολοζώντανες διάφορες ιστορίες για νέους που τους είχαν αρπάξει οι Πειρατές, αλλά ξέφυγαν και κρύφτηκαν στο βουνό της Ικαρίας. Αρκετά σόγια αναφέρουν τέτοιο γεννήτορα.⁴ Ο μύθος λει ότι και ο Διόνυσος είχε μια τέτοια επαφή με τους τότε πειρατές. Τον πήραν από την Ικαρία και πήγαιναν να τον πουλήσουν σκλάβο. Αυτός τους είπε ότι είναι Θεός και μάλιστα της γονιμότητας, της απόλαυσης της φύσης και φυσικά του οίνου, αλλά εκείνοι δεν

¹ Πράμνειος ή Πράμνιος. Στις πηγές αναφέρεται και με τις δύο γραφές.

² Για τις ιστορικές αναφορές στον Πράμνιο Οίνο υπάρχει πλήρης καταγραφή στο αριστουργηματικό βιβλίο-οδηγό της Ικαρίας: Ν. Μ. Τσαγκάς «Η ΝΗΣΟΣ ΙΚΑΡΙΑ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΡΧΑΙΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΟΥΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ», εκδόσεις Παρουσία, Αθήνα, 1998.

³ Μελάς, «Ιστορία της νήσου Ικαρίας»

⁴ Ο προ-προ-προ-πάππος μου ο Παγγέρης, ήταν ένας από αυτούς. Κρύφτηκε στους Βρουχούς, παλιά αμπέλια πάνω από την Πλαγιά, μεταξύ Βαρδαράδου και Πούντας. Σήμερα ο τόπος είναι γεμάτος Βρύχα (φτέρες), εξ' ου και το όνομά του.

τον πίστεψαν εκτός από ένα ναυτόπουλο (που τελικά σώθηκε). Τα όσα περιγράφονται είναι μάλλον από την επίδραση του Πράμνιου οίνου. Να πως τα περιγράφει, γλαφυρά, ο Απολλόδωρος:

«Θέλοντας να περάσει απ' την Ικαρία στη Νάξο μίσθωσε ένα πειρατικό των Τυρρηνών. Εκείνοι αφού τον έμπασαν μέσα, παρέκαμψαν τη Νάξο κι έβαλαν πλώρη κατά την Ασία για να τον πουλήσουν. Κι ο Διόνυσος έκανε φίδια τα κουπιά και ιτο κατάρτι κι όλο το σκάφος το γέμισε με κισσό και μελωδίες από αυλούς. Οπότε οι πειρατές καταλαμβάνονται από μανία και ρίχνονται στη θάλασσα όπου γίνονται δελφίνια. Έτσι οι άνθρωποι πίστεψαν ότι είναι θεός και τον τιμούσαν»⁵

Το γεγονός ότι ο Διόνυσος, όταν ήταν νεαρός και άγνωστος έμενε στην Ικαρία, είναι πολύ ενδιαφέρον. Ο αρχαιολόγος Θ. Κατσαρός, σε μια εξαιρετη πραγματεία του υπογραμμίζει την πληθώρα των τοπωνυμίων της Ικαρίας που σχετίζονται με το Διόνυσο⁶.

Η υπόθεση ότι η Ικαρία είναι η πατρίδα του Διονύσου και του κρασιού ενισχύεται ακόμη και από το αρχαίο μύθο του Ικάρου, του πρώτου ανθρώπου που έφτιαξε οίνο. Όσμες μεταγραφές του μύθου τοποθετούν τον Ικάρου στην Αττική⁷. Ο Απολλόδωρος αναφέρει:

«Όταν πέθανε ο Εριχθόνιος και θάφτηκε στο ίδιο τέμενος της Αθηνάς, έγινε βασιλιάς ο Πανδίων, και στα χρόνια της βασιλείας του ήλθαν στην Αττική η Δήμητρα και ο Διόνυσος. Την Δήμητρα την υποδέχτηκε στην Ελευσίνα ο Κελεός και τον Διόνυσο ο Ικάρου, που παρέλαβε απ' αυτόν ένα κλήμα κι έμαθε την οινοποιία»⁸

Είναι γνωστή η σχέση των Ικαρίων με την περιοχή του Διονύσου της Αττικής. Ωστόσο, ο οίνος ήταν τόσο δυνατός που όταν τον ήπιαν οι δούλοι του παραφέρθηκαν, και μάλιστα σκότωσαν τον ίδιο τον αφέντη τους τον Ικάρου. Το δίδαγμα είναι ότι ο οίνος πρέπει να πίνεται με προσοχή, και μάλιστα, καλό είναι να τον αναμειγνύει κανείς με νερό, και να κάνει κράμα-κρασί. Σήμερα, ο Πράμνιος Οίνος της Ικαρίας είναι από τους λίγους υψηλόβαθμους που έχουν απομείνει. Οι σημερινοί Καριώτες έχουμε την ευτυχία να γευόμαστε Οίνο, και ξέρουμε πώς μπορεί να παραφερθεί κανείς μεθώντας με τέτοιο κρασί. Μάλιστα, το καλοκαίρι, τους μήνες που δεν έχουν «ρο», ξέρουμε ότι «θέλει νερό» γιατί τότε μεθάει κανείς ευκολότερα. Βάζουμε λοιπόν νερό και

⁵ Απολλόδωρου, Βιβλιοθήκη, βιβλίο Γ, V 2-3, εκδόσεις Αφών Τολίδη ΟΕ., Τόμος Β. Σελ. 11.

⁶ ΙΚΑΡΙΑΚΑ, 1997.

⁷ Δεν ξέρουμε αν αρχικά ο μύθος τοποθετούσε τον Ικάρου στην Ικαρία. Γενικά πάντως, ένας άνθρωπος παίρνει όνομα από την καταγωγή του όχι όταν βρίσκεται στον τόπο του αλλά όταν πηγαίνει αλλού να μείνει. Σήμερα, το επίθετο Καριώτης είναι πολύ συνηθισμένο σε όλα τα νησιά του Αιγαίου, ωστόσο είναι ανύπαρκτο στην ίδια την Ικαρία. Με την ίδια αντιστοιχία στην Ικαρία έχουμε τέτοια επίθετα: Παριανός, Αϊβαλιώτης, Χίος, Χιώτης, Λεριάδης, Κρητικός κλπ.

⁸ Απολλόδωρου, Βιβλιοθήκη, βιβλίο Γ, XIV 7, εκδόσεις Αφών Τολίδη ΟΕ., Τόμος Β. Σελ. 99.

μετατρέπουμε τον Πράμνιο Οίνο σε κρασί. Το εθιμοτυπικό που υπάρχει σήμερα στην Ικαρία γύρω από το κρασί δείχνει ότι οι κάτοικοι αυτού του νησιού έχουν καλά καταλάβει το δίδαγμα του μύθου του Ικάρου.

Κυκεώνας: Το Ικαριακό «κοκτέιλ»

Η αρχαία γραμματολογία έχει συχνές αναφορές στον Πράμνιο Οίνο. Η Κίρκη κερνάει τους συντρόφους του Οδυσσέα ένα κοκτέιλ από τυρί, μέλι ξανθό, αλεύρι και «Οίνο Πράμνιο». Μόλις αυτοί το ήπιαν, τους έκανε γουρούνια (Οδύσσεια, Κ. Στίχοι 230-240). Φαίνεται ότι μέθυσαν και άλλαξαν συμπεριφορά, 'γίναν σαν τα ζώα. Είναι εκπληκτικό ότι αυτά ακριβώς τα προϊόντα είναι και τα περιώνυμα της παραδοσιακής Ικαριακής παραγωγής. Εκτός από το αλεύρι, τα άλλα προϊόντα έχουν έντονη σημερινή παρουσία.

Μάλιστα, το τυρί αυτής της συνταγής είναι ...κατσικίσιο, δηλαδή καθούρα. Αυτό μαθαίνουμε από την Ιλιάδα:

Μια νησιωτοπούλα, η Εκαμήδη από την Τένεδο, κέρασε τον σοφό γερο-Νέστορα και την παρέα του ένα κοκτέιλ, τον περίφημο κυκεώνα. Για την ακρίβεια, άπλωσε στο τραπέζι «κρεμμύδι, προσφάγι για το πιτό, και μέλι φρέσκο και μαζί του άγιου κριθαριού τον καρπό». Στη μέση του τραπέζιου έβαλε και ένα βαρύ μεγάλο ποτήρι, περίτεχνα διακοσμημένο, για να πιουν από κοινού. Όταν ήταν γεμάτο δύσκολα το σήκωνε να πει κανείς, εκτός από τον ιδιοκτήτη του τον ίδιο το Νέστορα, που μάλιστα το είχε φέρει από το σπίτι του, από την Πύλο.

«Μέσα σ' αυτό τους ανακάτωσε η γυναίκα η όμοια με θεές νερό με κρασί Πράμνιο, έζυσε με χάλκινη ζύστρα κατσικίσιο τυρί, και πασπάλισε άσπρο κριθαρένιο αλεύρι. Ύστερα, αφού ετοίμασε τον κυκεώνα, τους είπε να πιουν. Εκείνοι ήπιαν πρώτα κ' έσβησαν τη δίψα που τους ξέραινε το λαιμό, κ' έπειτα πήραν να κουβεντιάζουν μεταξύ τους για να περάσουν ευχάριστα την ώρα τους με λόγια»⁹.

Εδώ, εκτός από την συνταγή του κυκεώνα έχουμε και ένα πολύ γνωστό παραδοσιακό εθιμοτυπικό, με την γυναίκα-γνώστρια να ετοιμάζει για την παρέα το τραπέζι, και την λιτή τροφή να προσφέρεται, με σκοπό να πίνουν οι ομοτράπεζοι και κουβεντιάζουν για να περάσουν ευχάριστα. Μάλιστα, λίγο αργότερα, όταν ο Πάτροκλος φέρνει στη σκηνή του Νέστορα τον βαριά τραυματισμένο Μαχάονα, τον γιο του περίφημου γιατρού της αρχαιότητας Ασκληπιού, η Εκαμήδη του δίνει να πει από τον κυκεώνα, για να γίνει καλά.

⁹ Ομηρος, ΙΛΙΑΔΑ, Λ στίχοι 620-645, Βιβλιοθήκη Αρχαίων Συγγραφέων, επιμέλεια εκδόσεως Ευ. Παπανούτσος, εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια Ο. Κομνηνού-Κακριδής, Νο 21, εκδόσεις Ι. Ζαχαρόπουλος, σελ.403.

Αυτό το τελετουργικό, με επίκεντρο τον Πράμναιο Οίνο και τις σπουδαίες ιδιότητές του, απασχόλησε και τον Πλάτωνα. Ο Σωκράτης, συνομιλώντας με τον Ίωνα, τον ρωτάει χρησιμοποιώντας την μαιευτική μέθοδο:

«Σωκράτης: Και η τέχνη του ραψωδού είναι διαφορετική από την τέχνην του ηνιόχου;

Ίων: Ναι.

Σωκράτης: Και εφ' όσον είναι διαφορετική, είναι γνώσις αναφερόμενη εις πράγματα διαφορετικά.

Ίων: Ναι.

Σωκράτης: Και πάλιν: Όταν ο Όμηρος διηγείται ότι εις τον τραυματισμένον Μαχάονα, η παλλακίς του Νέστορος, η Εκαμήδη, του δίδει ένα ρόφημα να πίνει: Και αυτό το λέει πάνω-κάτω:

*«Από κρασί Πραμνιώτικο και γιδοτύρι ζύνει
Μέσα, με ζύστρα χάλκινη. Και από κοντά κρεμύδι
Να συνοδέψει το πιστό...»*

*Αυτά, αν σωστά τα λειο Όμηρος ή όχι εις ποίαν τέχνην ανήκει να το κρίνει μετ' ακριβείας;
Εις την τέχνην του ιατρού ή του ραψωδού;*

Ίων: Εις την τέχνην του ιατρού.

Σωκράτης: Και πάλιν όταν λέγει ο Όμηρος....»¹⁰

Ο Πλάτωνας επανέρχεται στον Πράμναιο Οίνο στην ΠΟΛΙΤΕΙΑ, συνδέοντάς τον ακόμη μια φορά με την Ιατρική:

«-Και μικρότερη τάχα ντροπή το νομίζεις νάχη κανείς την ανάγκη της ιατρικής, όχι ότνα πρόκειται για τίποτα πληγές ή για κάτι τυχαίες επιδημικές αρρώστιες, αλλά επειδή από τη μαλθακή ζωή και τη δίαιτα που αναφέραμε γεμίζει το σώμα του, καθώς οι βάλτοι, από αέρια και αναθυμιάσεις, και αναγκάζει τους κομψούς μας τους Ασκληπιάδες να βρίσκουν ονόματα, εμφράξεις και κατάρρους, για τις αρρώστειες του;

-Και πραγματικώς νέα είναι και αλλόκοτα αυτά τα ονόματα για τις αρρώστιες.

-Που βέβαια δεν θα υπήρχαν, καθώς φαντάζομαι, στην εποχή του Ασκληπιού. Και το συμπεραίνω, επειδή οι δυό του γυιοί, στην πολιορκία της Τροίας δεν μάλλωσαν τη γυναίκα, που έδωσε στον πληγωμένο Ευρύπυλο να πιει Πραμνιώτικο κρασί με πασπαλισμένο από πάνω άφθονο αλεύρι και ζυσμένο τυρί, που τάχουν για φλεγματικά, ούτ' έκαμαν καμιά παρατήρηση στον Πάτροκλο, που τον γιάτρευε.

¹⁰ Πλάτωνος, ΙΩΝ, στίχοι 538b-d, Βιβλιοθήκη Αρχαίων Συγγραφέων, Ίων-Ευθύφρων-Χαρμίδης, Ι. Ζαχαρόπουλος, Νο 50, σελ. 99-100.

-Να πούμε όμως την αλήθεια, δεν ήταν και πολύ κατάλληλο το ποτό για έναν άνθρωπο σε αυτή την κατάσταση.

-Δεν θα το κρίνης έτσι, αν λάβης υπ' όψη σου πώς οι Ασκληπιάδαι παλιότερα, πριν να φανή ο Ηρόδικος, Δε γνώριζαν, καθώς λένε, απ' αυτή την παιδαγωγική ιατρική»¹¹

Είναι φανερό ότι οι αρχαίοι Έλληνες είχαν εντοπίσει ειδικά στο κρασί της Ικαρίας σπουδαίες ιδιότητες, σχεδόν μαγικές. Και φαίνεται ότι δεν ήταν μόνο το κρασί της Ικαρίας αλλά και τα άλλα Καριώτικα προϊόντα, το μέλι, το κατσικίσιο τυρί και το κριθαράλευρο που έκαναν τον Πράμνιο Οίνο ένα έξοχο ποτό για παρέα, για τέρψη αλλά και για να νοιώσει καλύτερα όχι απλά ένας οποιοσδήποτε τραυματίας, αλλά ο ίδιος ο γιός του γιατρού Ασκληπιού!

Το Πράμνιο ... Δαιμόνιο

Ένα τέτοιο κρασί δεν θα μπορούσε να μην πέσει στην προσοχή του Αριστοφάνη. Η μαρτυρία που έχουμε στους ΠΠΗΣ είναι αποκαλυπτική. Δυο δούλοι συζητούν, παραπέμποντας στον μύθο του Ικάρου και των δούλων του που ήπιαν το κρασί. Ωστόσο, οι δούλοι κρατούν μάσκες και παίζουν θέατρο, κοροϊδεύοντας τους πολιτικούς. Ο ένας φοράει το προσωπίο του στρατηγού Δημοσθένη και ο άλλος του στρατηγού και πολιτικού Νικία, και διαμαρτύρονται για το ξύλο που τρώνε από τον Κλέωνα.

B' Δούλος (Νικίας): Το καλύτερο λοιπόν για μας είναι να πεθάνουμε.

A' Δούλος (Δημοσθένης): Σκέψου τότε πώς θα πεθάνουμε σαν άντρες.

B': Πώς αλήθεια; Πώς θα πεθάνουμε σαν άντρες; Ας πιούμε αίμα ταύρου! Ο θάνατος του Θεμιστοκλή είναι ο προτιμότερος από όλους.

A': Όχι μα το Δία! Κάλλιο να πιούμε άκρατο οίνο για το αγαθό δαιμόνιο¹². Ίσως έτσι μας κατεβεί καμιά καλή ιδέα..

B': Α ναί, άκρατο οίνο! Το πώς θα πιούμε τώρα λογαριάζεις! Και γίνεται μεθυσμένος άνθρωπος να σκεφτεί κάτι σωστό;

A': Αληθινά το λες φίλε; Είναι ένας μωρολογονεροκανατάς! Τολμάς να αρνηθείς στο κρασί την έμπνευση; Και μπορείς να βρεις κάτι καλύτερο από το κρασί γι αυτό; Τάχα Δε βλέπεις πως όταν οι άνθρωποι πίνουν, τότε πλουτίζουν, πετυχαίνουν, κερδίζουν τις δίκες τους, γίνονται ευτυχισμένοι και βοηθούν τους φίλους τους; Έλα, τρέχα και φέρε μου γλήγορα μια κανάτα κρασί, για να ποτίσω το μυαλό μου και πω κάτι ζυπνό!

B': Δυστυχία! Τι τάχα να μας μαγειρεύει αυτό σου το ποτό;

¹¹ Πλάτωνος ΠΟΛΙΤΕΙΑ (Γ), στίχοι 405c-406b, Βιβλιοθήκη Αρχαίων Συγγραφέων, **Πολιτεία**, Ι. Ζαχαρόπουλος, Νο 5, σελ. 223-225.

¹² Οι αρχαίοι Έλληνες πριν πουν έκαναν σπονδές στο αγαθό δαιμόνιο.

A': Κάτι καλό. Φέρε το όμως...

(ο B' δούλος πάει και κλέβει κρασί από το αφεντικό)

A': Χύσε μου μπόλικο άκρατο οίνο, όπως αν ήταν για σπονδή.

B': Πάρε και πρόσφερε σπονδή στο αγαθό δαιμόνιο.

A': Ρούφα, ρούφα το Πράμνιο δαιμόνιο! (έπειτα που άδειασε το ποτήρι:) Ω αγαθό δαιμόνιο, δική σου είναι αυτή η ιδέα όχι δική μου!»¹³

Είναι εντυπωσιακή η παρομοίωση του Πράμνειου Οίνου με το αίμα του ταύρου. Επίσης, ότι άκρατος οίνος και Πράμνιος οίνος είναι συνώνυμα. Τέλος, ο συντηρητικός Νικίας δεν μπορεί να νοιώσει ελεύθερος και χαλαρός, ενώ ο Δημοσθένης τον προτρέπει να πει και να ευφρανθεί, να αισθανθεί το πνεύμα του Πράμνειου οίνου και να ξεχάσει τον πόνο του.

Πού ήταν άραγε τα αμπέλια του Πράμνειου Οίνου;

Θα πρέπει κανείς να τα αναζητήσει στα ορεινά. Η Οινόη, όπως δηλώνει και το όνομά της, θα πρέπει να ήταν το επίνειο της εμπορίας καριώτικου κρασιού. Επομένως, η περιοχή του Κοσκινά, ιδιαίτερα η νότια πλευρά του Κάστρου, ανάμεσα στον Κοσκινά και στην Πούντα, με τη μεγαλύτερη έκθεση στον ήλιο, θα πρέπει να είναι το επίκεντρο των αμπελώνων.

Ωστόσο, είναι αξιοπρόσεκτο και ένα ιδιαίτερο γεωμορφολογικό χαρακτηριστικό που δεν έχει επαρκώς ερευνηθεί. Στην νότια πλευρά της οροσειράς, ακριβώς κάτω από την κορυφογραμμή, υπάρχουν πλατώματα που κάποτε θα πρέπει να ήταν ενωμένα και να αποτελούσαν μια ενιαία επίπεδη ζώνη από το Μαυράτο μέχρι την Πούντα. Είναι η περιοχή της οροσειράς του Αθέρα που σήμερα φέρει ακόμη το όνομα Πράμνος, όχι τυχαία..

Η ζώνη αυτή εμφανίζεται και μετά τον Μαγγανίτη, πάνω από το Καρκινάγρι. Με τις διαβρώσεις των εδαφών πολλά τμήματα αυτού του ιδιόμορφου «σκαλοπατιού» θα πρέπει να κατέρρευσαν. Σε αυτή την στενή και επίπεδη λωρίδα, που είναι υπήνεμη, θα πρέπει να υπήρχαν επίσης αμπελώνες. Η πληθώρα των οικισμών που βρίσκονται σε εκείνη την υψομετρική ζώνη ισχυροποιεί αυτή την υπόθεση: *Οικισμός Καρναούς, Κεχρίτης, Κάμπα, Παγγεράτο ή Παριανάδο, Αστάχν, Ραφέδο, Τσαμπατάτο, Βαρδαράδο, Βρουχοί, Κελιά, Σύριγγας, Δάσος Μαγγανίτη, της ελιάς Κάμπος, Κουμαρό, Αγ. Γιάννης Θεολόγος*¹⁴. Συνέχεια αυτής της ζώνης είναι το Αμάλου και η Λαγκάδα, το παροιμιώδες άκρο της Ικαριακής Αφάνειας και σημαντικό παραγωγικό κέντρο για αυτή την περίοδο.

¹³ Αριστοφάνης, ΠΠΠΗΣ, Βιβλιοθήκη Αρχαίων Συγγραφέων, επιμέλεια εκδόσεως Γιάννης Κορδάτος, εισαγωγή μετάφραση σχόλια Δημήτρης Φωτιάδης, τόμος 3, Ι. Ζαχαρόπουλος, σελ. 49-51.

¹⁴ Αυτά αποτελούν μια πρόχειρη καταγραφή που έκανα διαδοχικά με τον Θεμιστοκλή Κατσαρό, τον Νίκο Πάσχαρη και τον Βασίλη Θεοδώρου.

Αυτοί οι οικισμοί θα πρέπει να έχουν πολύ παλιά ιστορία. Υποθέτω ότι θα πρέπει να είναι, μαζί με τους αμπελώνες του Κοσκινά, οι αρχαίοι αμπελώνες του Πράμνειου Οίνου. Θα πρέπει να είχαν σύνδεση μεταξύ τους με δρόμο ή μονοπάτι, και παράλληλα θα είχαν σύνδεση με τις παραθαλάσσιες πόλεις της αρχαίας Ελλάδας, και ιδίως με την Οινόη. Μια ανασκαφή και σε αυτή την περιοχή, θα μπορούσε να δώσει πολλά.

Μια Ιστορία που δεν έχει γραφτεί ακόμη

Μετά την κλασική Ελλάδα, κατέρρευσαν τα δίκτυα εμπορίου των αρχαίων Ελλήνων. Οι παράκτιες πόλεις της Ικαρίας (Δράκανο, Θέρμαι, Οινόη, Νάζ), που ήταν βασισμένες στο εμπόριο θα πρέπει να ερημώθηκαν. Ήδη επί Ρωμαίων η Ικαρία αναφέρεται ως έρημη. Τι συνέβη;

Θα πρέπει όσοι έμειναν στο νησί, να αποσύρθηκαν στα ορεινά, και ιδιαίτερα στην παραγωγική ζώνη του Πράμνειου Οίνου. Τότε ουσιαστικά θα πρέπει να δομήθηκε το αυτόνομο Ικαριακό νοικοκυριό και όχι στην περίοδο της μεταβυζαντινής πειρατείας, όπως πιστεύουμε σήμερα.. Επομένως, δεν θα πρέπει να μιλάμε για τον αιώνα της αφάνειας, αλλά για πολλούς αιώνες επιβίωσης και προσαρμογής αυτόνομων και συνεχώς διευρυνόμενων νοικοκυριών, με απόλυτη αυτάρκεια, μέσα στην Ικαριακή φύση.

Η μεγάλη παραγωγική δύναμη της Ικαριακής φύσης και τα διάσπαρτα νερά κατά μήκος του Αθέρα, ευνόησαν τον πρωτότυπο οικιστικό τύπο της αραιής κατοίκησης, δηλαδή της επιβίωσης σε επικλινές δασωμένο έδαφος. Η τροφοσυλλογή, η αιγοτροφία, η μελισσοπαραγωγή, η καροβνοποία και φυσικά η αμπελουργία αναπτύχθηκαν σε συνθήκες αυτάρκειας.

Διατηρήθηκαν οι αρχαίες ελληνικές τεχνικές, που επιβιώνουν ακόμη και σήμερα. Διατηρήθηκαν έτσι και τα ήθη και έθιμα. Διαμορφώθηκε η κοινωνία των ίσων και η κοινωνία των ελαχίστων. Διαμορφώθηκε η Ικαρία της Ουτοπίας.

Οι κάτοικοι ζούσαν ελεύθεροι, μακρόβιοι, χωρίς ταξικές αντιθέσεις, χωρίς διευρυμένη αγορά και εμπόριο. Η αλίμενη και ανεμώεσσα Ικαρία, και το τραχύ Ικάριο Πέλαγος διαμόρφωσαν ένα τείχος προστασίας. Μεσολάβησε ένα μικρό διάλειμμα κατά την Βυζαντινή περίοδο, οπότε και ξαναστήθηκαν τα δίκτυα εμπορίου και ορισμένοι Ικάριοι ξανακατέβηκαν προς την ακτή χωρίς να χάσουν την επαφή τους με την παραγωγική ζώνη του Αθέρα.

Αυτή η ζώνη γης κάτω από την κορυφογραμμή ήταν, επίσης, αόρατη από τη θάλασσα. Επομένως, θα πρέπει να παρέμεινε παραγωγική και την περίοδο της μεταβυζαντινής πειρατείας. Ασφαλώς και σταδιακά θα δημιουργήθηκαν και άλλοι οικισμοί στην υπόλοιπη Ικαρία, πάνω στις πλαγιές. Εκεί κυρίως διαμορφώθηκε το αντιπειρατικό Ικαριακό σπίτι. Δεν είναι τυχαίο, που ακριβώς κάτω από αυτή τη ζώνη του Αθέρα υπάρχουν τα σημερινά χωριά Ξυλοσύρτης, Χρυσόστομο, Πλαγιά, Μαγγανίτης, Καρκινάγρι. Επίσης, το σημερινό μονοπάτι που σώζεται ακόμη, περνάει από αυτή τη διαδρομή για να βγει στην Πούντα. Η πάνω γη θα πρέπει να

εγκαταλείφθηκε. Οι κάτοικοι άλλαξαν ασχολίες και έγιναν κτηνοτρόφοι και ελαιοκαλλιεργητές. Η αμπελουργία ξεχάστηκε σε αυτή την περιοχή, με μόνη ίσως εξαίρεση την περιοχή της Κάμπας.

Αν λοιπόν η ζώνη αυτή, σχετίζεται με την αμπελουργική ιστορία της Ικαρίας και τη μετεξέλιξή της, τότε μπορεί να υποθέσει κανείς ότι άλλες παρόμοιες ζώνες σχετίζονταν με άλλες παραγωγικές εξειδικεύσεις. Υπάρχουν, εκτός από τις «από το βουνό προς τη θάλασσα» οικιστικές διαδοχές (Μεσαριά, Πέρα Μεριά, Άγιος Κήρυκος, Βόρεια περιοχή των Ραχών μέχρι τη θάλασσα), άλλες δύο σημαντικές ισοΰψείς οικιστικές διαδοχές:

Α) Μονοκάμπι-Πλωμάρι-Μηλιωπό, και Β) Κουνιάδοι-Βρακάδες-Προεσπέρα.

Η Ικαρία φαίνεται να έχει σημαντική οικιστική ιστορία, σημαντικές οικιστικές αναπροσαρμογές. Πολλά στοιχεία του Ικαριακού πολιτισμού, η γλώσσα, η γραφή, οι χοροί, τα έθιμα, το κτηνοτροφικό σύστημα, ερευνώνται σήμερα και δείχνουν ότι είναι εφάμιλλα της μοναδικότητας και της σημασίας του Πράμνειου Οίνου, και πέρασαν επίσης στην αφάνεια.

Στο σύνολό της η Ικαρία, μέχρι σήμερα, παραμένει ακόμη «αφανής» και ανεξερεύνητη. Ακόμη και από μας τους ίδιους τους Ικάρους.

[Επιστροφή στην αρχή](#)

Η ανεξερεύνητη Ικαρία

Παλαιοανθρωπολογικό εύρημα - Ικαρία (5 εκατομ. ετών)

Βραχιόνιο οστό έχει βρεθεί σε σπήλαιο της Ικαρίας. Μην ρωτήσετε που. Δεν έχουμε πληροφορίες. Αν ξέρετε που παρακαλούμε να μας το γνωστοποιήσετε για να το αναρτήσουμε στην ιστοσελίδα.

Πρόκειται για εύρημα που προέρχεται καθαρά από το Πλειόκαινο, που σημαίνει ότι ΟΛΟ ΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ήταν κατοικημένο εκείνη την περίοδο. Η ηλικία του ευρήματος υπολογίζεται στα πέντε εκατομμύρια έτη.

[ΠΗΓΗ κειμένου : Συνέντευξη του Δρος Άρη Πουλιανού στην Νάνσυ Μπίσκα για το περιοδικό "ΔΑΥΛΟΣ" τ. 230 (Φεβρ. 2001)

Πληροφορία από το http://www.ancientgr.com/Unknown_Hellenic_History/katal1.htm

[Επιστροφή στην αρχή](#)

Η μυθολογία ως ιστορία: Αρχαιολόγοι ανακάλυψαν τον τάφο του ...Οδυσσέα!

Σημείωμα του εκδότη: Η Ικαρία και οι Φούρνοι βρίσκονται μέσα στους μύθους για τον Ίκαρο, το Δαίδαλο, το Διόνυσο. Μέσα στον Όμηρο και στα αρχαία κείμενα. Το δημοσίευμα που ακολουθεί (στα αγγλικά) αναφέρεται στην ανακάλυψη (;) του τάφου του Οδυσσέα, που μάλιστα τοποθετείται στην Κεφαλλονιά και όχι στην Ιθάκη. Άραγε ο Τάφος του Ίκαρου που να ήταν; Τι σημαίνει ιστορικά ο βράχος «Ίκαρης» στη Βαώνη; Τι υποδηλώνει η σπηλιά του Κύκλωπα στο Καρκινάγρι; Τι σημαίνουν τα πολλά μυθολογικά τοπωνύμια της Ικαρίας και των Φούρνων; Μετά την ανακάλυψη της Τροίας η Μυθολογία πέρασε στην Ιστορία. Αργά ή γρήγορα και η Ικαρία θα οδηγήσει από την αμφιβολία και τις υποθέσεις στην επανεγγραφή της Ιστορίας της Ελλάδας μέσα από τη μυθολογία του τόπου μας. Ακολουθεί το κείμενο (στα αγγλικά δυστυχώς) Η.Γ.

Archeologists make historic discovery

Saturday, August 27, 2005

By Thomas Elias - Columnist - The Madera Tribune

POROS, Island of Kefalonia, Greece - The tomb of Odysseus has been found, and the location of his legendary capital city of Ithaca discovered here on this large island across a one-mile channel from the bone-dry islet that modern maps call Ithaca.

This could be the most important archeological discovery of the last 40 years, a find that may eventually equal the German archeologist Heinrich Schliemann's 19th Century dig at Troy. But the quirky people and politics involved in this achievement have delayed by several years the process of reporting the find to the world.

Yet visitors to Kefalonia, an octopus-shaped island off the west coast of Greece, can see the evidence for themselves at virtually no cost.

The discovery of what is almost certainly his tomb reveals that crafty Odysseus, known as Ulysses in many English renditions of Homer's "Iliad" and "Odyssey," was no mere myth, but a real person. Plus, passages in the "Odyssey" itself suggest that modern Ithaca and its main town of Vathi probably were not the city and island of which Homer wrote.

Rather, this small village of Poros on the southeast coast of Kefalonia now occupies part of a site that most likely was the much larger city which served as capital of the multi-island kingdom ruled by Odysseus and his father Laertes.

Archeologists have long and often times looked for evidence of Odysseus on modern Ithaca, but never found anything significant from the Bronze Age. This led many scholars to dismiss Homer's version of Ionian island geography as strictly a literary creation.

But two pieces of fairly recent evidence suggest archeologists were looking in the wrong place. In 1991, a tomb of the type used to bury ancient Greek royalty was found near the hamlet of Tzannata in the hills outside Poros. It is the largest such tomb in northeastern Greece, with remains of at least 72 persons found in its stone niches.

One find there is particularly telling. In Book XIX of the "Odyssey," the just-returned and still

disguised Odysseus tells his wife (who may or may not realize who she's talking to; Homer is deliberately ambivalent) that he encountered Odysseus many years earlier on the island of Crete. He describes in detail a gold brooch the king wore on that occasion.

A gold brooch meeting that precise description lies now in the archeological museum at Argostoli, the main city on Kefalonia, 30 miles across the island from Poros. Other gold jewelry and seals carved in precious stones excavated from the tomb offer further proof the grave outside Poros was used to bury kings.

Greek archeologists also found sections of ancient city walls extending for miles through the hills around and well beyond Poros. These surround both the village and a steep adjacent hill which bears evidence it once served as an acropolis, what the Greeks called hilltop forts in most of their major cities. The stones of the walls date to about 1300 B.C., the approximate time of events described in the "Iliad" and "Odyssey."

Most likely, the royal capital at Ithaca was a much larger city than Poros or any other town on either modern Ithaca or Kefalonia. It would have needed a major source of water. There is none on modern Ithaca, but streams abound near Poros, where there is also a small man-made lake. This area had the necessary water. The island now called Ithaca likely did not.

Several other ancient settlements found elsewhere on Kefalonia also suggest the island was a major population center at the time of Odysseus.

And Homer described two major landmarks near ancient Ithaca: He says it sat beneath an impressive mountain, the "tree-clad Mt. Neriton," which dominated views from the "wine-dark sea" for many miles around. That description fits Mt. Aenos, just above Poros, the highest peak in the Ionian islands. Homer also describes the legendary Cave of the Nymphs as within a day or two walk from the city of Ithaca. A spacious, dark cave with large stalactites and deep blue water matching Homer's description is currently a tourist attraction about 15 miles northwest of Poros. Why hasn't all this been reported before? Because of local politics and economics. The most active promoter of the Poros area as Homeric Ithaca is the current mayor, who at one time was governor of the prefecture (county or small state) including both Ithaca and Kefalonia. Gerasimos Metaxas, an author and amateur archeologist who gladly shows visitors remains of the ancient city walls and innards of the tomb, was defeated for reelection as governor when he began promoting the Poros-as-Ithaca idea in Greek publications. Why? If Poros is Ithaca, who would ever go to the barren island now using the name? And if tiny Poros ever gets a huge tourist and cruise ship influx, what happens to Argostoli, now the center for those trades on Kefalonia?

As a result, the entire find has never been reported in the non-Greek press. And so far, major world media show little or no interest in the tale. But for lovers of Homer's sagas, there's now no place more appealing than Kefalonia.

Thomas Elias - Columnist

MADERA TRIBUNE, Monday, December 05, 2005

<http://maderatribune.1871dev.com/news/newsview.asp?c=167178>

[Επιστροφή στην αρχή](#)

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ

Θα σας αρέσει και θα κάνετε ένα ταξίδι στο χρόνο με τα φτερά της φαντασίας.

<http://www.thymos.com/know/outline.html>

[Επιστροφή στην αρχή](#)